

Teknisk overlægger notat til Natura 2000-planer

Danmark er ifølge habitatdirektivet forpligtet til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som direktivet omfatter. Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at bidrage til at sikre de nationale bestande af fugle omfattet af direktivet. Danmark har valgt at gøre dette bl.a. ved en systematisk og tilbagevendende planlægning for de enkelte Natura 2000-områder. Natura 2000-planerne er således en plan for, hvordan fremgangen i tilstanden af naturen i Natura 2000-områderne sikres. Planerne opdateres hver 6. år (dog hvert 12. år for de skovbevoksede, fredskovpligtige arealer).

Miljøstyrelsen har d. 21. februar 2022 offentliggjort udkast til 257 Natura 2000-planer. Natura 2000-planerne er i offentlig høring i perioden 21. februar til 20. maj 2022. På baggrund af høringen vil Natura 2000-planerne blive opdateret efter behov, hvorefter de vil blive udgivet i den endelige version.

Hver Natura 2000-plan indeholder langsigtede målsætninger for naturen i området samt en oversigt over indsatser, der skal gennemføres i planperioden 2022-2027. Ud over de 257 Natura 2000-planer er der desuden udarbejdet en samlet plan for Natura 2000-områderne i Danmark.

Natura 2000-områdegrænser

Der udarbejdes én Natura 2000-plan for hvert geografisk afgrænset Natura 2000-område. Udkast til Natura 2000-planerne og de reviderede basisanalyser bygger på de Natura 2000-områdegrænser, der var gældende, da basisanalyserne og Natura 2000-planerne blev udarbejdet. Områdegrænserne fremgår af habitatbekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018. Habitatbekendtgørelsen blev opdateret 1. december 2021 til bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021. Denne opdatering indeholdt bl.a. en udpegning af 6 nye arealer til fuglebeskyttelsesområder, hvilket både resulterede i udpegning af helt nye fuglebeskyttelsesområder og en af opdatering af afgrænsning af en række eksisterende Natura 2000-områder.

Natura 2000-planerne kan opdeles efter geografiske områder (Jf. § 37 i miljømålsloven LBK nr. 119 af 26. januar 2017). Det vil sige, at for de Natura 2000-områder, der er lagt sammen, udgives der flere Natura 2000-planer svarende til den tidligere geografiske inddeling. Det forventes, at relationen mellem de tidligere Natura 2000-områder og de opdaterede og sammenlagte Natura 2000-områder vil blive tydeliggjort i de endelige planer.

Ud over sammenlægning af en række Natura 2000-områder er der med den seneste version af habitatbekendtgørelsen¹ udpeget flere Natura 2000-områder og eksisterende Natura 2000-områder er udvidet. De nye områder og arealer vil indgå i den kommende plangeneration (2028-2033). I følge

---

¹ habitatbekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021

lovbemærkninger til miljømålslovens² § 36 skal der inden 6 år fra udpegning af et Natura 2000-område vedtages Natura 2000-planer for området. Derved kan områderne indgå i en fuld planproces, og der vil blive udarbejdet basisanalyser for områderne, forud for at der udarbejdes Natura 2000-planer.

Udpegningsgrundlag

Miljøstyrelsen har med udgangspunkt i et opdateret datagrundlag foretaget en opdatering af Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag i perioden 2018-2021. Udpegningsgrundlaget opdateres typisk hvert 6. år forud for udarbejdelsen af basisanalyser. Den seneste opdatering af udpegningsgrundlaget er tilbage fra 2012-13.

Forslaget til det opdaterede udpegningsgrundlag var i offentlig høring i efteråret 2019. Høringen medførte et antal ændringer i forslaget. Disse ændringer, samt Miljøstyrelsens egne fejlrettelser, udgjorde det opdaterede udpegningsgrundlag, som blev anvendt i Natura 2000-områdernes basisanalyser fra juni 2020. Samme forslag til udpegningsgrundlag blev indmeldt til EU-Kommissionen i januar 2021.

På baggrund af indmeldelsen til EU-Kommissionen pågår der drøftelser med Kommissionen. Indtil dialogen med Kommissionen er afsluttet, kan Danmark ikke på nuværende tidspunkt udtage elementer fra udpegningsgrundlaget, men kun tilføje. Udpegningsgrundlaget kan derfor indtil videre ses som et "bruttoudpegningsgrundlag", dvs. det eksisterende udpegningsgrundlag (fra 2013) samt tilføjelser til dette (opdateringen af udpegningsgrundlaget i 2018-2021).

Forslag til Natura 2000-planerne og de reviderede basisanalyser bygger på "bruttoudpegningsgrundlaget". Både i Natura 2000-planerne og de reviderede basisanalyser udspecificeres det hvilke fugle, habitatarter og naturtyper, der på et tidspunkt forventes udtaget fra udpegningsgrundlaget, når dialogen med Kommissionen er afsluttet.

Målsætninger

Målsætningerne i Natura 2000-planerne er langsigtede og rækker ud over den enkelte planperiode. Målsætningerne giver retning for indsatserne, og er myndighedernes grundlag for udøvelse af beføjelser efter lovgivningen i øvrigt. Det kan fx være i forbindelse med vurderinger, tilladelser og dispensationer, der kan påvirke det enkelte Natura 2000-område, og når der udarbejdes planer og projekter i Natura 2000-områderne. De langsigtede målsætninger er opdateret i denne plangeneration, bl.a. på baggrund af justeringen af Natura 2000-områdernes geografiske afgrænsning (2017-19) samt opdatering af Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag. De konkrete målsætninger er ligeledes opdateret, bl.a. for at de bliver mere målbare.

Opdateret model for konkrete målsætninger

Modellen for udarbejdelse af konkrete målsætninger er opdateret siden anden plangeneration (2016-2021). Målsætningerne er bl.a. opdateret, for at de bliver mere målbare³ både for at kunne vurdere målopfyldelse og af hensyn til de krævede væsentligheds- og konsekvensvurderinger, der er i forbindelse med konkrete afgørelser iht. habitatdirektivets art 6.2 og 6.3.

Ligesom i anden generations planer (2016-2021) henviser målsætningerne til oplysninger i basisanalyserne. Dette fastholdes i princippet i tredje generations planer men med den konkretisering, at størrelsen på arealforekomster af de forskellige habitatnaturtyper fra basisanalyserne skrives direkte

---

² Miljømålsloven LBK nr. 119 af 26. januar 2017

³ Vejledning fra EU kommissionen (2012): COMMISSION NOTE ON SETTING CONSERVATION OBJECTIVES FOR NATURA 2000 SITES

https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/commission_note/commission_note2_EN.pdf

ind i de konkrete målsætninger. Dermed tydeliggøres koblingen til basisanalyserne, målene bliver lettere at læse og forstå, og det fremgår mere tydeligt, at målene er målbare.

I tredje generations planer er der udarbejdet konkrete målsætninger for grupper af naturtyper, habitatarter og fugle. Naturtyperne grupperes efter en række økologiske forhold⁴, der er med til at definere potentialet for naturtypernes tilstedeværelse. For fuglene tages der udgangspunkt i levesteder eller bestandsstørrelser.

Ud over en øget målbarhed sætter de konkrete målsætninger i tredje generations planer et større fokus på en mere naturlig dynamik og den naturlige variation, der er kan være i grupper af hhv. naturtyper, arter og fugle. Derved rummer de konkrete målsætninger den naturlige udvikling, der kan ske i et område, hvor naturtyper i grænsetilfælde naturligt kan vokse sig ind og ud af hinanden. Derved tages der højde for den naturlige dynamik, der kan være i økosystemer, hvor man ikke med 100 % nøjagtighed kan forudsige, hvordan en given naturtype vil udvikle sig over tid, eller hvordan naturtyper responderer på en konkret drift og pleje⁵. For de større, sammenhængende terrestriske Natura 2000-områder indledes de konkrete målsætninger med en formulering om naturens egne dynamikker. Det udspecificeres, at der skal være opmærksomhed på sårbare naturtyper, arter og fugle.

Den opdaterede model for konkrete målsætninger ændrer ikke på direktivets eller den grundlæggende forudsætning om, at der skal være fokus på, at et områdes integritet skal bevares, og at en naturlig dynamik/udvikling ikke må have en væsentlig negativ påvirkning på arter eller naturtyper og områdets bevaringsmålsætninger.

Dynamisk skovsituation

I forhold til de konkrete målsætninger for skovene formuleres det at (formulering fra anden planperiode):

”Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.”

Denne formulering henviser til en naturlig drevet dynamisk situation (som beskrevet under afsnittet om de konkrete målsætninger), og ikke til en situation hvor en habitattype bevidst nedlægges. I sådanne situationer er der tale om en fravigelse af habitatbeskyttelsen, der skal håndteres efter de gældende regler, medmindre at det i Natura 2000-planen er angivet, at en prioritering af en anden habitattype til fordel for skovhabitattypen, er mulig.

Relation til vandplaner

Koblingen til vandområdeplanerne er tydeliggjort i tredje generation af Natura 2000-planerne. I de overordnede og konkrete målsætninger henvises der direkte til målsætningerne i vandområdeplanerne for de marine naturtyper og ferskvandsnaturtyperne. Denne henvisning bygger på bemærkningerne i lovforslag nr. 15 af 8. oktober 2003 til miljømålslovens § 42, hvoraf det fremgår:

”På det akvatiske område forventes indsatsen i vid udstrækning at være dækket af den indsats, der er nødvendig efter vandrammedirektivet. Der kan dog være tilfælde med behov for yderligere artsbeskyttelse eller særlige fysiske forhold, som f.eks. sikring af brinker eller beskyttelse mod forstyrrelser. Disse yderligere tiltag skal i givet fald indarbejdes i vandplanen, jf. vandrammedirektivets artikel 13, jf. § 7 om beskyttede områder”.

---

⁴ De terrestriske naturtyper er grupperet ud fra salttolerance, hydrologi og tilstedeværelse af flyvesand

⁵ Hvis en konkret drift og pleje har negativ indvirkning på en naturtype skal plejeformen over tid tilpasses

Definitioner anvendt i planerne

I Natura 2000-planerne anvendes en række begreber og definitioner. De fleste anvendte definitioner er videreført fra tidligere plangenerationer eller er defineret i anden sammenhæng fx i forbindelse med revision af udpegningsgrundlaget. I nedenstående gennemgås baggrunden for en række af de anvendte definitioner. Derudover henvises til følgenotatet, der redegør for retningslinjer for udarbejdelse Natura 2000-planer 2022-2027.

Særligt store eller sjældne forekomster

I planerne er der gennemgående fokus på de naturtyper, arter og fugle, der enten findes i særligt store forekomster eller er særligt sjældne.

Særlig stor forekomst af international betydning

I planerne er der gennemgående fokus på naturtyper, der findes i særligt store forekomster i Danmark i forhold til den samlede forekomst i Europa. Naturtyper med særligt store forekomster af international betydning defineres som naturtyper, hvor over 20 % af det samlede areal i den europæiske biogeografiske region findes i Danmark. Definitionen stammer fra tidligere generationer af Natura 2000-planer⁶.

Tilsvarende er der fokus på særligt store forekomster af trækfugle, der findes i international betydning i de enkelte Natura 2000-områder. Det vil sige Natura 2000-områder, der indeholder over 1% af den internationale fly-way bestand⁷. Definitionen stammer fra de anvendte kriterier i forbindelse med opdatering af Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag (2019-2021). For en uddybende redegørelse henvises til kriterierne for opdatering af udpegningsgrundlaget⁸.

Særlig stor forekomst af national betydning

I planerne er der gennemgående fokus på naturtyper eller levesteder, der findes i særligt store forekomster i et givent Natura 2000-område, i forhold til den samlede forekomst i den danske del af den biogeografiske region. Naturtyper eller levesteder for arter eller fugle med særligt store forekomster af national betydning, defineres som naturtyper eller levesteder for arter, hvor over 5 % af det samlede kortlagte areal i den biogeografiske region findes i det givne habitatområde, og levesteder for fugle hvor over 5% af det samlede kortlagte areal på nationalt niveau findes i det givne fuglebeskyttelsesområde. Definitionen stammer fra tidligere generationer af Natura 2000-planer⁶.

Tilsvarende er der fokus på store forekomster af ynglefugle, der findes i national betydning i det enkelte Natura 2000-område. Det vil sige Natura 2000-områder, der indeholder over 1% af den nationale bestand.

Særligt sjældne naturtyper, fugle eller arter

I planerne er der gennemgående fokus på særligt sjældne naturtyper, fugle eller arter. Særligt sjældne naturtyper, fugle eller arter defineres som naturtyper, fugle eller arter, der kun er på udpegningsgrundlaget i 1-3 habitat- eller fuglebeskyttelsesområder i givne biogeografisk region (nationalt for fugle). Definitionen stammer fra tidligere generationer af Natura 2000-planer⁶.

Truede, stærkt ugunstigt eller faldende bestandstrend

I planerne er der fokus på naturtyper og arter som har stærkt ugunstig bevaringsstatus jf. seneste artikel 17 rapportering⁹ eller rødlistede fugle, der har faldende bestandstrend jf. seneste NOVANA rapport for fugle¹⁰.

⁶ https://naturstyrelsen.dk/media/nst/Attachments/Retningslinjer_Natura2000.pdf

⁷ for vandfugle er der fokus på områder hvor der optræder mere end 5% af den nationale bestand. For rovfugle og ugler er fokus på områder der rummer tilbagevendende levesteder for mindst 10 fugle samtidig

⁸ https://mst.dk/media/182304/kriterier_fugle-2019_2.pdf

Stærkt ugunstig bevaringsstatus eller faldende bestandstrend

Oplysninger om naturtyper og arter med stærkt ugunstig bevaringsstatus stammer fra seneste artikel 17 rapportering⁹. Tilsvarende oplysninger for fuglene stammer fra seneste NOVANA rapport for fugle¹⁰, hvor der tages udgangspunkt i faldende bestandstrend (på kort og/eller lang sigt) koblet med den danske rødliste (rødkategoriernes sårbar (VU), truet (EN) og kritisk truet (CR) er anvendt)

Truede arter og fugle

I indsatsprogrammet er der indsatser for truede arter og fugle. Disse er defineret som arter, der i rødlisten er karakteriseret som truede (jf. rødkategoriernes sårbar (VU), truet (EN) og kritisk truet (CR)) og som hhv. er i tilbagegang jf. artikel 12¹¹ (fugle) eller har stærkt ugunstig bevaringsstatus jf. artikel 17⁹ (arter) i deres biogeografiske region.

Invasive arter

I tredje generation af Natura 2000-planer er der bl.a. fokus på bekæmpelse af invasive arter. I plansammenhæng fokuseres der på bekæmpelse af invasive arter på de arealer, hvor der er kortlagt lysåben habitatnatur med over 10 % dækning af invasive arter.

I NOVANA kortlægges følgende arter som invasive¹²:

Taxa	Latinsk betegnelse
Urter	
Canadisk bakkestjerne	<i>Conyza canadensis</i>
Japan-pileurt	<i>Fallopia japonica</i> ssp. <i>japonica</i>
Kæmpe-pileurt	<i>Fallopia sachalinensis</i>
Kæmpe-bjørneklo	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
Mangebladet lupin	<i>Lupinus polyphyllus</i>
Rød hestehov	<i>Petasites hybridus</i>
Canadisk gyldenris	<i>Solidago canadensis</i>
Sildig gyldenris	<i>Solidago gigantea</i>
Gul kæmpekalla	<i>Lysichiton americanus</i>
Rundlobet bjørneklo	<i>Heracleum sosnowskyi</i>
Mosser	
Stjerne-bredribbe	<i>Campylopus introflexus</i>
Træer – løv	
Arter af bærmispel	
Almindelig bærmispel	<i>Amelanchier lamarckii</i>
Aks-bærmispel	<i>Amelanchier spicata</i>
Hæk-berberis	<i>Berberis thunbergii</i>
Hvid kornel	<i>Cornus alba</i> ssp. <i>stolonifera</i>
Bukketorn	<i>Lycium barbarum</i>
Glansbladet hæg	<i>Prunus serotina</i>

⁹ <https://dce2.au.dk/pub/SR340.pdf>

¹⁰ <https://dce2.au.dk/pub/SR420.pdf>

¹¹ <https://dce2.au.dk/pub/SR363.pdf>

¹² Jf. teknisk anvisning til kortlægning af habitatnatur

https://bios.au.dk/fileadmin/bioscience/Fagdatacentre/Biodiversitet/TAN03_KortlaegningLysaaben_ver1.pdf og

https://bios.au.dk/fileadmin/bioscience/Fagdatacentre/Biodiversitet/TAN04_KortlaegningSkov_220516.pdf

Hjortetaktræ	Rhus typhina
Robinie	Robinia pseudoacacia
Rynket rose	Rosa rugosa
Kamtchatka-rose	Rosa x kamtchatica
Hvid snebær	Symphoricarpos albus var. laevigatus

Træer – nål

Arter af ædelgran

Almindelig ædelgran	Abies alba
Normansgran	Abies nordmanniana
Nobelis	Abies procera
m.fl.	

Arter af lærk

Europæisk lærk	Larix decidua ssp. Decidua
m.fl.	

Arter af gran (rød gran undtaget)

Hvid-gran	Picea glauca
Sitka-gran	Picea sitchensis
m.fl.	

Arter af fyr (skov-fyr undtaget)

Klit-fyr	Pinus contorta
Bjerg-fyr	Pinus mugo
Østrigsk fyr	Pinus nigra var. Nigra
Douglasgran	Pseudotsuga menziesii

Miljøstyrelsen har fået forskere og fageksperter til at vurdere de ikkehjemmehørende arter i Danmark med henblik på at vurdere, hvilke arter der er invasive. Den totale liste over ikke hjemmehørende arter er senest blevet opdateret d. 1/7 2021¹³. I forbindelse med denne opdatering regnes følgende arter ikke længere som invasive: alle arter af ædelgran, alle arter af lærk, alle arter af gran (undtagen Sitka-gran der stadig regnes som invasiv), Østrigsk fyr og Douglasgran. Under høringsperioden vil der blive fulgt op på, om arealet med invasive arter i indsatsprogrammet skal justeres på baggrund af dette.

Virkemidler til gennemførelse af Natura 2000-planerne

Natura 2000-planerne er bindende for myndighederne jf. Miljømålsloven, Naturbeskyttelseslovens kapitel 2a samt Skovlovens kapitel 4, der fx rummer en anmeldeordning og forpligtelsen til at gennemføre Natura 2000-planerne. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk via DUT-midlerne. Gennemførelse af den terrestriske del af Natura 2000-planerne bygger grundlæggende på frivillighed. Der indgås frivillige aftaler om en særlig driftsform på baggrund af en tilskudsordning. Gennemførelse på det marine areal sker især via lovgivning og anden regulering.

Natura 2000-planerne gennemføres således grundlæggende vha. følgende virkemidler

1. Kommunal planlægning efter planloven, der bl.a. sikrer områderne mod nye anlæg
2. Lovgivning i form af habitatvurderinger af projekter, der kan påvirke et Natura 2000-område og anmeldeordninger for aktiviteter i Natura 2000-områder, der skal sikre, at områdets bevaringsmålsætning kan opnås
3. Drift og naturforvaltning der primært bygger på diverse ordninger og frivillige aftaler
  - a. Diverse tilskudsordninger bl.a. under landdistriktsprogrammet eller ordninger som administreres af Miljøstyrelsen (klima-lavbund og privat urørt skov)

¹³ <https://mst.dk/natur-vand/natur/invasive-arter/hvilke-arter-er-invasive/>

- b. Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning til oprettelse af vildtreservater
- c. Kommunale DUT-midler
- d. Statens egne indsatser på statsejede og marine arealer
- e. Andre EU-ordninger, fx EU-Life.

Den økonomiske ramme for gennemførelse af Natura 2000-planerne indgår i "Aftale om Grøn Omstilling af Dansk Landbrug af 4. oktober 2021" og af videreførte kommunale midler. Det er aftalt, at videreføre de tre Natura 2000-tilskudsordninger: tilskud til pleje af græs- og naturarealer, sikring af biodiversitet i skov samt rydning/hegning som forberedelse til pleje. Andre af de aftalte indsatser og tilskudsordninger kan bidrage, hvis de realiseres i eller i tilknytning til Natura 2000-områder. Det gælder f.eks. udtag af lavbundsarealer, tilskud til småbiotoper (ecoschemes) og den aftalte bruttoarealmodel.

Flere af de indsatser, som indgår i Natur- og Biodiversitetspakken, som fx dele af nationalparkerne og offentlig urørt skov, vil blive realiseret i Natura 2000-områderne og bidrage direkte til gennemførelse af planerne, ligesom der kan være synergi med indsatser i vandområdeplanerne og indsatser i den danske havstrategi.

Ikke alle tiltag til at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus løftes via Natura 2000-planerne, fx gennemføres indsatser til bedring af vandkvaliteten i overflade- og grundvand som led i vandplanlægningen, ligesom reduktion af kvælstofdeposition på naturarealerne sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen, og disse er derfor ikke en del af Natura 2000-planens indsatsprogram.

Landdistriktsprogram 2022 og den nationale strategiske plan til udmøntning af EU's fælles landbrugspolitik 2023-27 (CAP-planen 2023-27).

Med den brede politiske aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021 er det bl.a. aftalt at videreføre de særlige Natura 2000-tilskudsordninger til forberedelse af græsning, pleje af græs og naturarealer og sikring af biodiversitet i skov på samme niveau som hidtil. Der er desuden en forventning om, at den store indsats for udtagning af lavbundsjord og så vil gavne natur og biodiversitet, ligesom indsatser målrettet vandområdeplaner eller generelle tiltag som en ny bruttoarealmodel og GLM-krav (krav om Godt LandMandskab) forventes at sikre småbiotoper og levesteder/føde for flere arter med tilknytning til landbrugslandet.

Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT)

Når der gennemføres regler af bindende karakter for kommunerne skal det statslige bloktilskud justeres svarende til de udgiftsmæssige konsekvenser for kommunerne. Justeringen benævnes i daglig tale DUT. DUT sikrer, at kommunerne får de nødvendige midler tilført, når der ændres på regler af udgiftskrævende karakter, som skal føres ud i livet i kommunerne.

Kommunerne fik ved de første Natura 2000-planer overført et årligt beløb, og dette forventes videreført i den kommende planperiode. Der indgås aftale om anvendelsen af midlerne, når de endelige Natura 2000-planer er kendte. Hidtil har pengene været anvendt til f.eks. administration, førstegangsindsatser på hedearealer, invasive arter og sikring af levesteder for truede arter/fugle

Strategisk Miljøvurdering (SMV)

Af vejledning til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter fremgår det, at høringsfasen af selve miljørapporten (den Strategiske Miljøvurdering) involverer både offentligheden, de berørte myndigheder samt eventuelle berørte nabostater. Høringen finder sted således, at involverede parter får lejlighed til at udtale sig om planforslaget på grundlag af miljørapporten. Miljørapporten er på dette tidspunkt ikke et udkast men et færdigt dokument i modsætning til plan-/programforslaget, som den ledsager. Miljørapporten er altså at betragte som

færdig, når den sendes ud samtidig med høringen af planforslaget. Det er planforslaget (udkast til Natura 2000-planer), der sendes i høring.

Hvis der foretages ændringer i Natura 2000-planerne på baggrund af indkomne høringssvar i høringsperioden, kan dette ske uden at ændre miljørapporten, så længe dette er inden for rammerne af denne rapport. Hvis ændringerne betyder, at der skal foretages ændringer i miljørapporten, kan det betyde, at både miljørapport og planforslag skal sendes i fornyet høring

Vurdering af fiskeri i basisanalyserne

I basisanalyserne fra 2020 vises figurer med registreringer fra positionsloggere på danske fiskerifartøjer, som sejler med en given hastighed, hvor det antages, at fiskeriet kan foregå. I forbindelse med opdateringen af basisanalyserne er beskrivelsen og fremkomsten af disse data præciseret i alle marine basisanalyser. Det har været nødvendigt at pointere flere steder, at figurerne ikke nødvendigvis viser fiskeri, idet registreringer fra positionsloggere kan stamme fra fartøjer, der sejles ved denne hastighed, men hvor der ikke foretages fiskeri, fx ved havneindsejlinger. Figurerne kan således have datapunkter for position af fiskerifartøj, som læseren kunne tolke som fiskeri over fx rev og boblerev med fiskeriregulering, men hvor der reelt ikke er tale om fiskeri. Det har ikke været muligt at frasortere de datapunkter, hvor der ikke foregår fiskeri. Præciseringerne i de opdaterede basisanalyser skal bidrage til at hindre evt. fejltolkninger.